

EN VERDER

VEILIG SCHOOLZWEMMEN MET EEN PROTOCOL

Gemeenten, scholen en zwembaden zijn overtuigd van het nut van het protocol als het gaat om taken en verantwoordelijkheden tussen betrokkenen vast te leggen en te verduidelijken. Veel minder vanzelfsprekend is de bespreking van het functioneren van het instrument en de regelmatige evaluatie ervan. Vaak geeft men te kennen zelfs pas te evalueren als er zich concrete problemen hebben voorgedaan.

Door: Pien Wils

Vereniging Sport en Gemeenten wil bereiken dat de kennis en het gebruik van het protocol Schoolzwemmen door gemeenten, scholen en zwembaden zowel kwantitatief als kwalitatief permanent wordt verankerd in beleid en de dagelijkse procedures van alle betrokken partijen. VSG heeft er daarom voor gekozen om samen met het VSG-Legal Network het protocol tegen het licht te houden en een update van het protocol te maken. Eind juni is de update verschenen en hebben we de zwembaden een informatiepakket gezonden met posters en handige tips en taken. In september zal er nogmaals aandacht aan besteed worden.

WAAROM HET PROTOCOL?

Om ongevallen tijdens het schoolzwemmen zoveel mogelijk te voorkomen, is het van belang dat school en zwembad heldere afspraken maken over de gezamenlijke verantwoordelijkheid van de zwemles, voornamelijk voor de veiligheid en de deugdelijkheid. Het protocol Veiligheid Schoolzwemmen helpt hierbij. Het protocol geldt voor alle scholen die schoolzwemmen aanbieden. De uitvoering van het protocol kan het beste per school plaatsvinden. Het protocol loopt steeds gedurende een vol schooljaar en dient telkens opnieuw te worden bekrachtigd. Het protocol Veiligheid Schoolzwemmen wordt door de school, in samenspraak met en op initiatief van het zwembad waar het schoolzwemmen plaatsvindt, jaarlijks geëvalueerd en zonodig bijgesteld.

VERANTWOORDELIJKHEID

De school is verantwoordelijk voor het zwemonderwijs dat in schoolverband wordt aangeboden. Als het zwemonderwijs is opgenomen in het schoolcurriculum staan ook de doelstellingen en inhoud in het schoolplan omschreven. De school is vanzelfsprekend verantwoordelijk voor de ouders/begeleiders die zij inschakelt. Ouders en vrijwilligers volgen de instructies op van zweminstructeur en groepsleerkracht. Omdat het schoolbestuur de eindverantwoordelijkheid draagt moet de leerkracht de les kunnen volgen zodat hij/zij onmiddellijk kan ingrijpen wanneer het ordelijk verloop of de veiligheid van de leerlingen dit vereist. Aanwezigheid van de leerkracht op de perrons van het zwembad is daarbij noodzakelijk. De zwemlessen worden overgedragen aan bevoegde zwemonderwijskrachten, zij zijn verantwoordelijk voor de gang van zaken tijdens de groepslessen.

De zwembadexploitant heeft een eigen verantwoordelijkheid. Hygiëne en veiligheid van de accommodatie, de gebruikte hulpmiddelen en het toezicht op de feitelijke gang van zaken in en om de zwembassins valt hieronder. Vanzelfsprekend dient het zwembad te zorgen voor een gezonde en veilige ac-

FOTO: ANITA RIEMERSMA

commodatie. Dit betekent dat in ieder geval ook duidelijk zichtbare diepte-aanduidingen en goede afscheidingen tussen diep en ondiep water aanwezig moeten zijn.

De verantwoordelijkheden van de school respectievelijk van het zwembad kunnen als volgt worden onderverdeeld.

Onderdeel	School	Zwembad
Vervoer van en naar het zwembad	*	-
Veiligheid accommodatie	-	*
Omkleden	*	-
Douchen	*	*
Zwemmen	-	*
Nadouchen	*	-
Omkleden	*	-
Vervoer naar school	*	-
Toezicht op naleving afspraken	*	-

AANSPRAKELIJKHEID

De school en het zwembad kunnen onder omstandigheden ieder aansprakelijk zijn voor een ongeval. Die aansprakelijkheid is er overigens pas als het ongeval veroorzaakt is door het tekortschieten in de zorgplicht die beide partijen hebben en

er sprake is van een onrechtmatige daad of sprake is van wanprestatie. Voor het zwembad kan die onrechtmatigheid bestaan in het niet naleven van wettelijke voorschriften of het tekortschieten in de instructie- of toezichttaken. Voor de school geldt een bijzondere zorgplicht ten aanzien van de gezondheid en de veiligheid van de leerlingen die aan haar zorg zijn

TIEN PUNTEN DIE U WETEN MOET

1 Gezamenlijke verantwoordelijkheid voor de veiligheid van het zwemonderwijs

De afspraken en regelgeving omtrent het schoolzwemmen moeten inzichtelijk zijn. Onderlinge taken en verantwoordelijkheden zijn duidelijk, met als doel de veiligheid van de leerlingen te waarborgen.

2 Partijen van het protocol

Verschillende partijen moeten instemmen met het tekenen van het protocol, zoals de school, het zwembad en de vervoersmaatschappij. Voor dit protocol wordt getekend is instemming verkregen van de medezeggenschapsraad en eventueel de ouderraad.

3 Werkplan schoolzwemmen

In het werkplan komt naar voren hoe de les eruit zal zien en welke regels er allemaal zijn. Bijvoorbeeld gedragsregels en interne huisregels. Tijdens het schoolzwemmen moet er toezicht gehouden worden op de leerlingen en iedereen moet weten wat men moet doen en waarvoor men aansprakelijk is.

4 Het zwembad

Het zwembad heeft als taak te waken over de gezondheid en de veiligheid van al het publiek in de accommodatie.

5 De school

De school zorgt ervoor dat het schoolzwemmen zo goed mogelijk en ordelijk verloopt. Zij maakt het protocol en het werkplan schoolzwemmen bekend.

6 Organisatorische begeleiding

Het omkleden en douchen gaat onder begeleiding van de groepsleerkracht. Tijdens de zwemles nemen de zwemonderwijzers de organisatie over. De groepsleerkracht is echter wel altijd de eindverantwoordelijke.

7 Leerlingenvervoer

De school draagt zorg voor het leerlingenvervoer van de school naar het zwembad en weer terug.

8 Aansprakelijkheidsverzekering

De school en het zwembad dragen zorg voor het afsluiten van een aansprakelijkheidsverzekering.

9 Ouders en andere begeleiders

Er zijn voldoende begeleiders nodig. Zij vallen onder de verantwoordelijkheid van de groepsleerkracht.

10 Bijzondere situaties

Er zijn specifieke afspraken over de deelname van het schoolzwemmen van leerlingen met aandoeningen en leerlingen die (tijdelijk) niet kunnen schoolzwemmen. Er gelden regels voor het gezamenlijke toezicht houden van het 'vrij zwemmen'.

FOTO: ANITA RIEMERSMA

toevertrouwd en onder haar toezicht staan. Het enkele feit dat het ongeval heeft plaatsgevonden impliceert echter nog niet dat de school haar zorgplicht heeft geschonden. Deze bijzondere zorgplicht impliceert bovendien niet dat steeds op elk kind direct toezicht wordt gehouden, zodanig dat elke onregelmatigheid direct wordt opgemerkt en direct kan worden ingegrepen. Steeds zal aan de hand van de concrete omstandigheden van het geval dienen te worden beoordeeld of het zwembad, de school of beiden aansprakelijk zijn voor het ongeval. De aansprakelijkheidsverzekering van de school en het zwembad bieden in beginsel dekking voor dergelijke claims.

PROTOCOL EN ROL MEDEZEGGENSCHAPSRAAD

Op 1 januari 2007 is de nieuwe Wet Medezeggenschap op Scholen (WMS) in werking getreden. Door deze wet is er een aantal veranderingen in de medezeggenschaps-/inspraakstructuur op scholen opgetreden. Het is van belang dat aan deze regelgeving bij de totstandkoming van het protocol aandacht wordt besteed.

De medezeggenschapsraad heeft instemmingsrecht dan wel adviesrecht. In de medezeggenschapsraad zitten ouders en personeel van de school. Ten aanzien van nader bepaalde aangelegenheden hebben de oudergeleding en de personeelsgeleding aparte instemmings-/adviesrechten. Indien bij de vaststelling van het protocol Veiligheid Schoolzwemmen sprake is van vaststellen dan wel wijzigen van het schoolreglement valt deze onder de Wet Medezeggenschap Scholen. Dit betekent dat het schoolbestuur de instemming van de medezeg-

genschapsraad nodig heeft voor de totstandkoming van het protocol.

Tips

- Spreek een vaste maand af waarin de evaluatie plaats zal vinden.
- Werk met presentielijsten, aan de hand waarvan tevens kan worden gecontroleerd of alle leerlingen het water hebben verlaten. De overdracht van de leerlingen aan de zweminstructeurs en het weer overnemen van de kinderen na het zwemmen is dan overzichtelijk.
- Stel een contactpersoon aan. Zodat kan worden voorkomen dat 'iedereen, en dus niemand' zich verantwoordelijk voelt. De contactpersoon verzamelt en verspreidt informatie intern en aan overige betrokken partijen.

Dit artikel is eerder verschenen in het blad Sport Lokaal (2007) nr. 5 en is met toestemming overgenomen

Correspondentie: PienW@sportengemeenten.nl

EN VERDEP

